

Opgørelse af afskydning af kronvildt sæsonen 2007/08

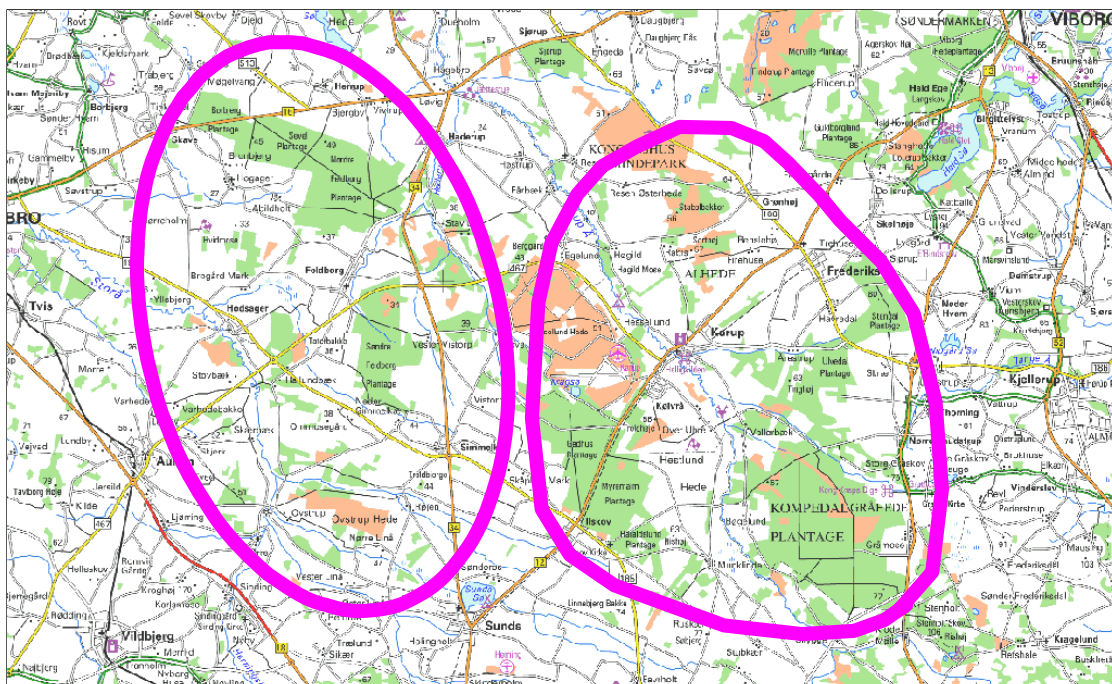
Siden 2002 har Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med nabolodsejere, lokale jægere og jagtforeninger forsøgt at skabe et overblik over den lokale afskydning af kronvildt i Kompedal- og Feldborgområdet.

Baggrunden er at udviklingen i afskydningen giver et godt billede af udviklingen i bestandsstørrelsen.

Som en tommelfingerregel siger man, at en bestand tåler afskydning på ca. 33% af forårsbestanden uden at reduceres. Dette forudsætter en afskydning som fordeler sig nogenlunde ligeligt på køn og med en kalveandel på ca. 30%. Afskydningen kan derfor være med til at danne et billede af, hvor stor en bestand, man har med at gøre.

Da samarbejdet startede, var det ikke ventet, at man ville få informationer om alle nedlagte dyr. Det er nu opfattelsen, at der er flere og flere, som er villige til at bidrage med oplysninger.

Opgørelsen dækker 2 områder med udgangspunkt i henholdsvis Kompedal plantage og Borbjerg-, Ndr. Feldborg- og Sdr. Feldborg plantager. Opgørelsen omfatter nedlagt kronvildt fordelt på alder og køn i det omfang disse oplysninger er kendte.

Opgørelsen laves i et samarbejde med indrapportører fra de lokale jagtforeninger. Ved Kompedal er det Frederiks- og Karup/Kølvrå jagtforeninger samt Hjerm Jagtforening i egenskab af jagtlejer i området, og ved Feldborg komplekset bidrager Aulum/Haderup-, Skave jagtforeninger.

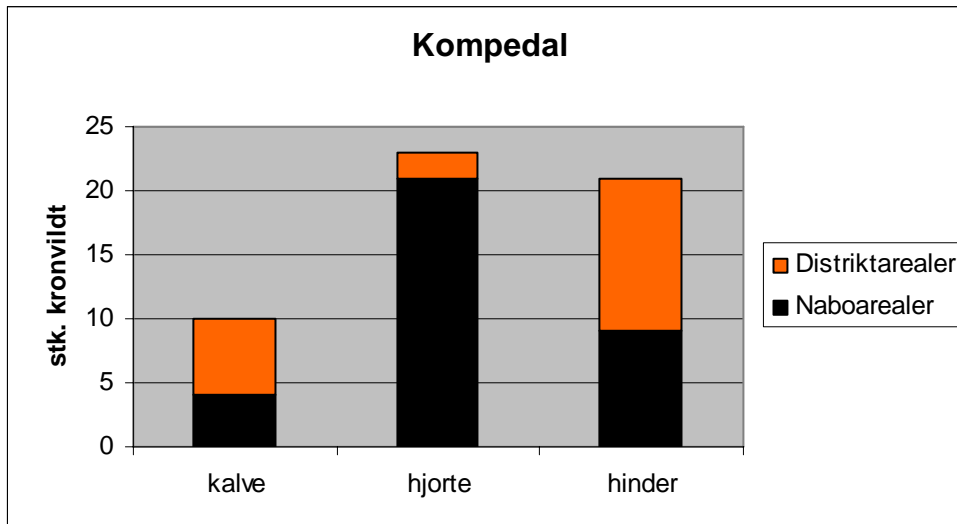
Desuden indhentes der også oplysninger direkte fra nabolodsejere/nabojægere.

Indrapportører:

Frederiks Jagtforening	Niels Jørgen Stephansen	86 66 16 91
Karup Jagtforening	Morten H. Nielsen	97 10 26 40
Hjerm Jagtforening	Per Jensen	97 46 49 86
Skave Jagtforening	Knud Erik Hansen	97 46 82 25
Aulum/Haderup Jagtff.	Claus Jensen	97 47 32 10

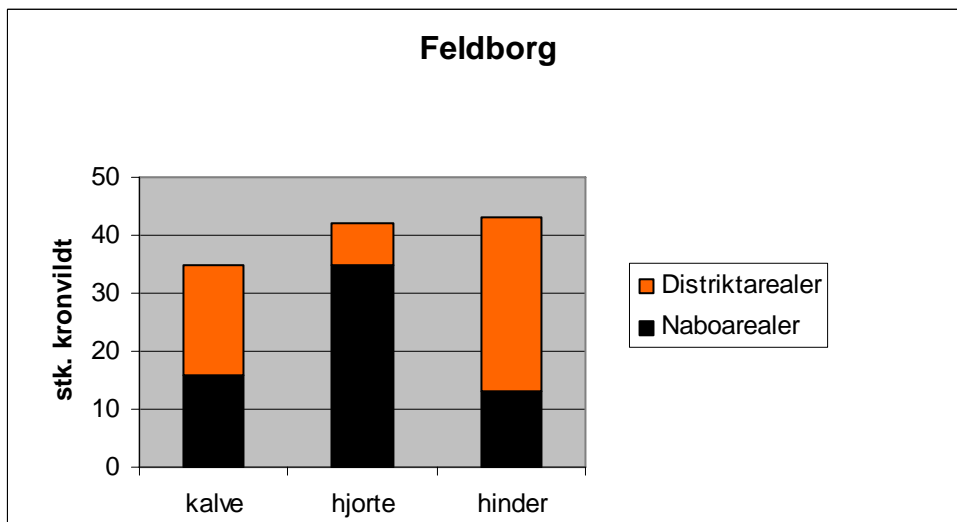
Året i tal og diagrammer Kompedal

	kalve	hjorte	hinder	ialt
Naboarealer	4	21	9	
Distriktsarealer	6	2	12	54
I alt	10	23	21	

Feldborg

	kalve	hjorte	hinder	ialt
Naboarealer	16(24%)	35(54%)	13(22%)	
Distriktsarealer	19	7	30	120
I alt	35(29%)	42(35%)	43(36%)	

Resultaterne viser, generaliseret, af der uden for SNS's arealer er en overvægt af nedlagte hjorte, mens der på SNS-arealer er en overvægt af hinder, da der på SNS's arealer bevidst tilstræbes en afskydning med vægt på hinder og kalve. Dette kan samtidig kompensere lidt

for den høje afskydning af hjorte på naboarealer.

For Kompedal området samlet er kalveandelen under det ønskelige. Hjorteandelen er i overkanten kombineret med at det overvejende er mellemhjorte. Hindandelen er også lidt for høj, set ud fra et stabilt bestand niveau.

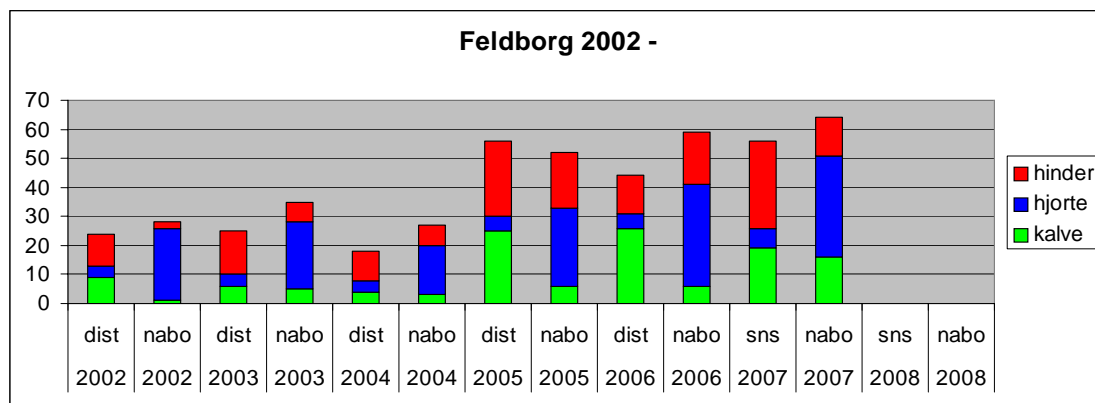
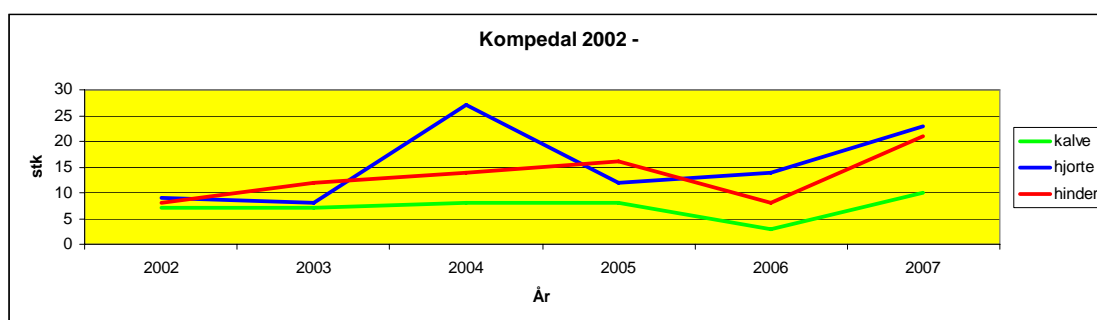
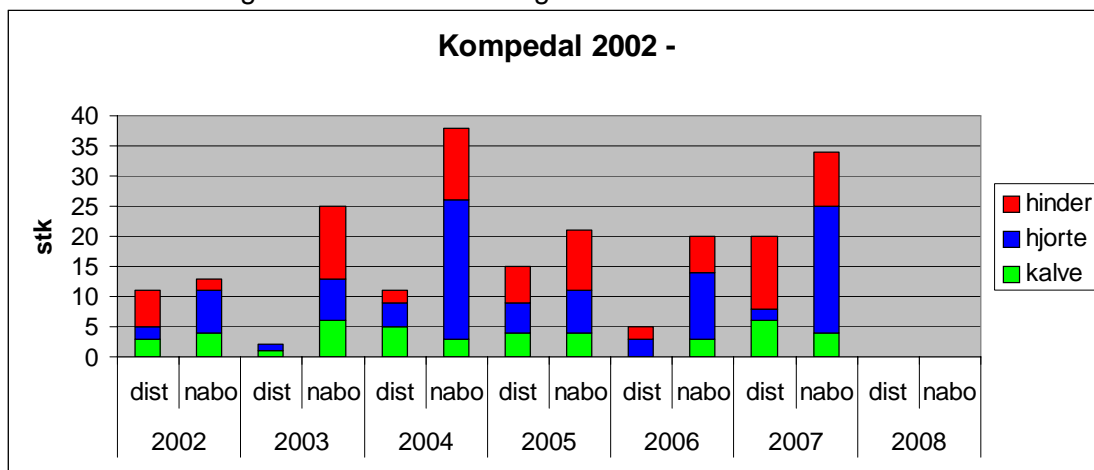
I Feldborg området stemmer kalveudbyttet fint procentvis ligesom fordelingen mellem han- og hundyr også passer fint, hvis bestanden er stabil og på det ønskede niveau.

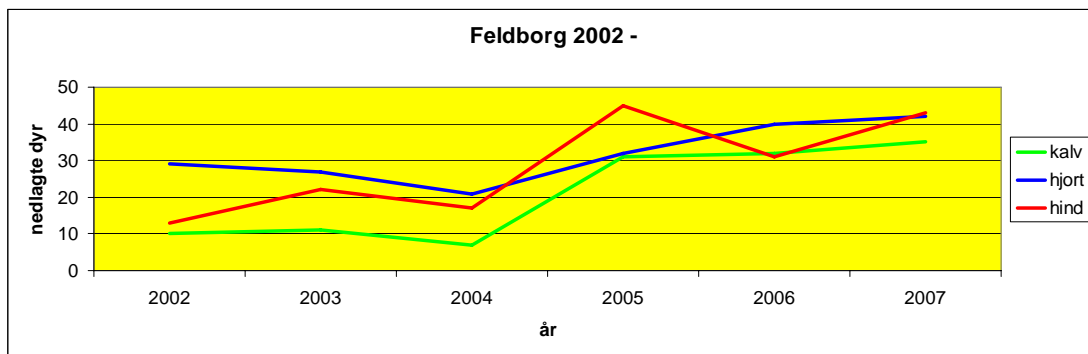
Dog er andelen af mellemhjorte også her forholdsvis høj.

Bestanden er imidlertid næppe stabil, den må stadig antages for at være stigende. Samtidig er der lokalt et relativt stort markskadetryk på landbrugsarealerne. Set i det lys er afskydningen formodentlig næppe stor nok, og specielt andelen af kalve og hinder må anses for at være i underkanten.

Udviklingen siden 2002

Nedenstående diagrammer viser udviklingen siden vi startede med sæson 2002/03

Som det ses stiger andelen af kalve og hinder i afskydningen, så udviklingen går i den rigtige retning fordelingsmæssigt.

Der er dog fortsat behov for at jægeres og lodsejeres opmærksomhed øges på fordelingen af afskydningen, således at hind- og kalveandelen fortsat øges, både relativt og i faktiske tal.

Hvis markskaderne, og dermed bestanden, skal reduceres, skal fokus rettes mod produktionsapparatet, både det nuværende og det fremtidige, hvilket vil sige hind og kalv. Afskydningen skal naturligvis også ske i respekt for både de etiske regler for kronvildtjagt, og for andre brugeres interesse for kronvildt.

Lidt bestandsteori

Hvis en bestand er i balance, dvs. konstant bestandsstørrelse, ligelig fordeling mellem han- og hundyr og med en fornuftig aldersfordeling, kan den årlige tilvækst sættes til ca. 30% af forårsbestanden.

For at fastholde denne balance skal der således ske en afskydning på ca. 30% af forårsbestanden og med en kalveandel på ca. 30% og resten fordelt ligeligt på hinder og hjorte.

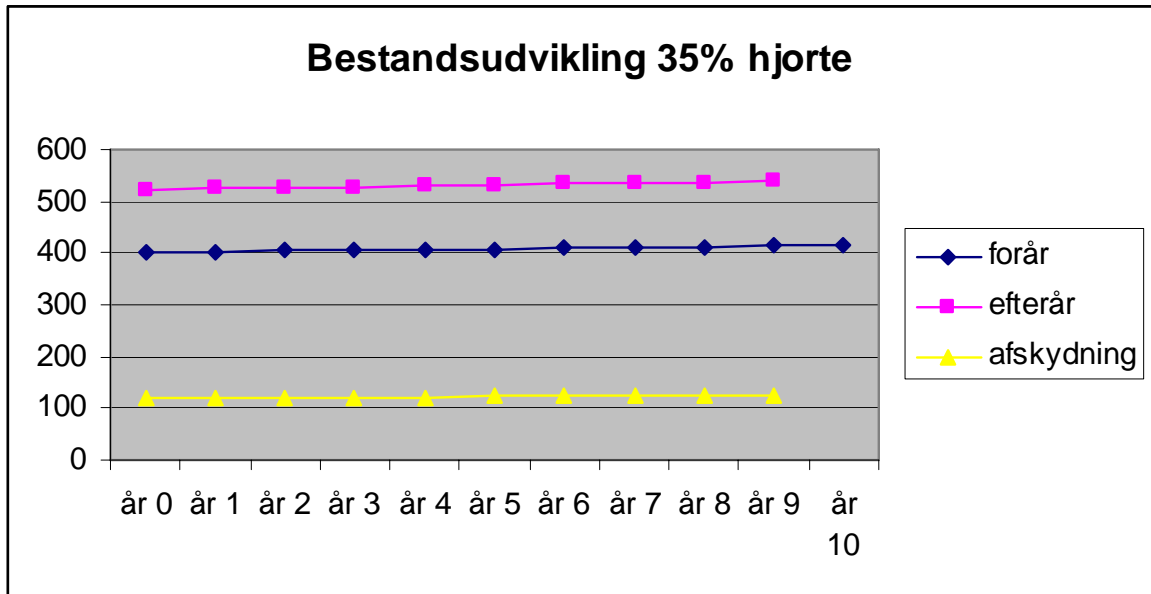
Som et forsøg på at få et bud på en udvikling med forskellig afskydning, kan man lave en forsimplet model til fremskrivning af udviklingen i et regneark. Det forudsættes at der ikke sker netto ud- og indvandring, dvs. at den eneste påvirkning af bestanden er afskydningen.

Nedenstående er vist 4 eksempler på udvikling:

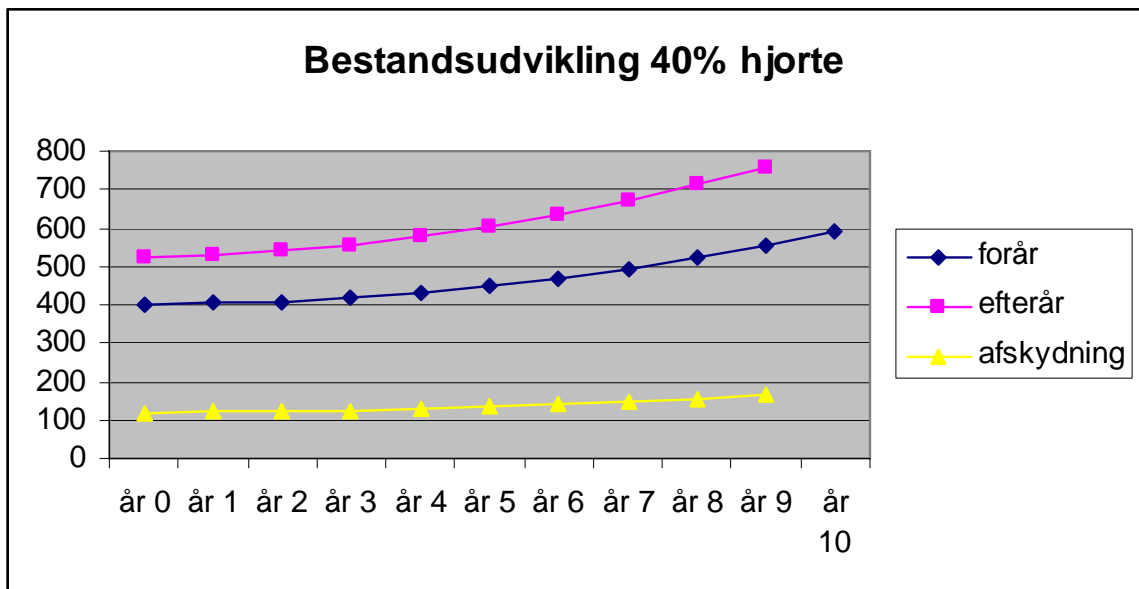
I det første eksempel er afskydning tilpasset tilvæksten, 30% af forårsbestanden, og med ligelig kønsfordeling:

35% hjorte, 30% kalve og 35% hinder

Som figuren viser vil det resultere i en uændret bestand.

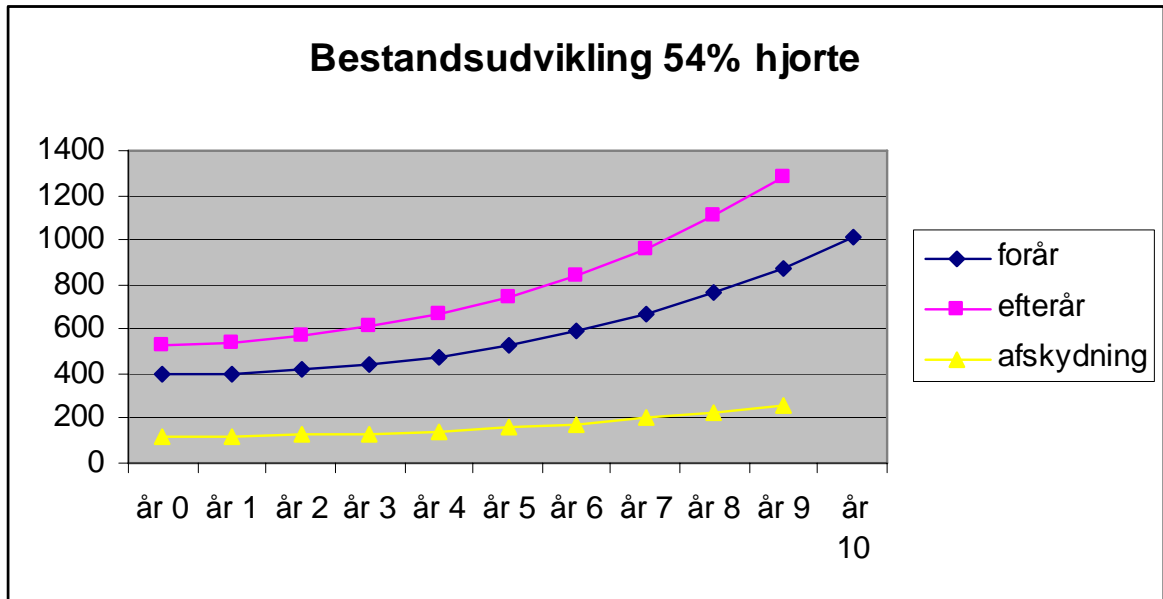
Det andet eksempel på bestandsudvikling med en afskydning som antalsmæssigt modsvarer tilvæksten dvs. 30% af forårsbestanden, men med en lille overvægt af handyr: 40% hjorte, 30% kalve og 30% hinder.

Det ses at bestanden over en 10 årig periode øges med 50%, selv om afskydningen antalsmæssig er fin.

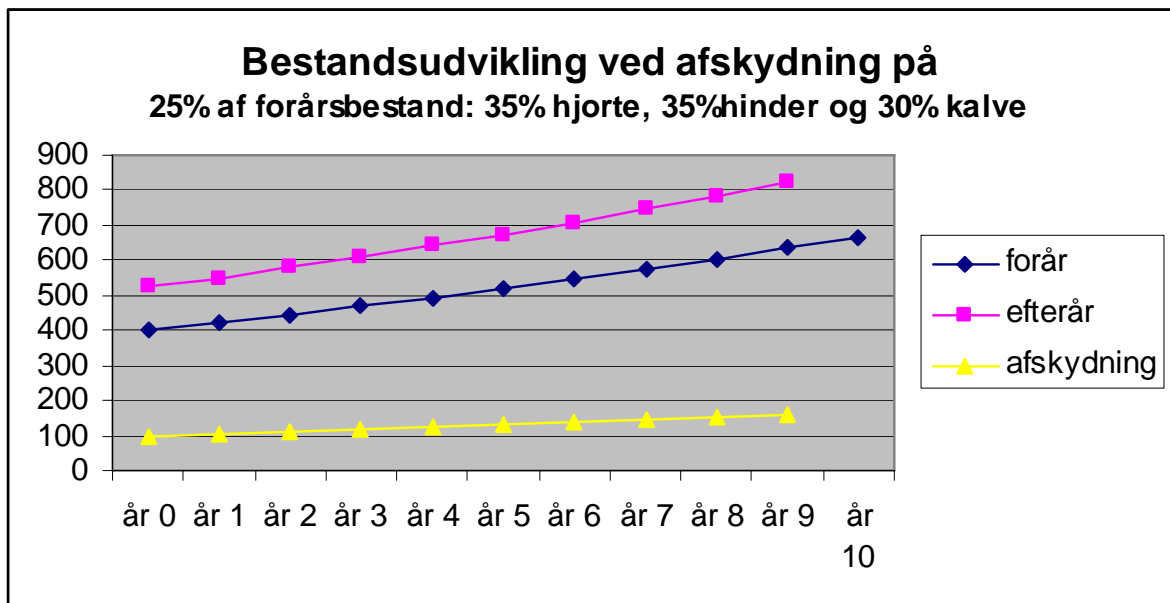
Det tredje eksempel er der stadig en afskydning på 30% af forårsbestanden, men hjorteandelen er her sat til 54%, kalve til 24% og hinder til 22%.

Her øges bestanden 1½ gange på en 10 årig periode.

Som figurene illustrerer kan en årlig afskydning på 30% af forårsbestanden betyde lige fra en konstant bestand over en 50%'s forøgelse til en bestand på 2,5 gange udgangsbestanden.

Men selv når fordelingen af afskydningen er i orden, kan det resultere i en kraftig forøgelse af bestanden, nemlig hvis afskydningsprocenten er for lav i forhold til den faktiske bestand:

Som det ses, er det derfor vigtigt, at ikke blot afskydningens størrelse, men også dens sammensætning er rigtig i forhold til en ønsket bestandsudvikling. Samtidig viser eksemplerne også vigtigheden af at prøve at få fastslået både afskydning og bestand så godt som muligt. Desværre har vi ikke adgang til den eksakte størrelse på bestanden, meget ville have været lettere om vi havde. Det bedste middel, der er til rådighed, når bestandsstørrelsen skal

vurderes, er at kende afskydningen kombineret med udviklingstendensen i bestanden.

En generel forståelse for dynamikken og sammenhængen i bestandsudviklingen er vigtig, hvis man være i stand til, på forsvarlig vis, at påvirke udviklingen i en ønsket retning.

Derfor kan landmændene, i egne med markskadeproblemer, på lang sigt, selv medvirke til at begrænse problemerne, ved at sikre, at der i afskydningen på deres ejendomme, i højere grad fokuseres på afskydning af hind og kalv end hjort.

Marts 2008
SF .